

"Mal istersen kanaat yeter. Evet, kanaat eden iktisat eder; iktisat eden bereket bulur." cümlesini izah eder misiniz?

Kanaat; sebeplere müracaat ettikten ve üzerine düşen vazifeleri yaptıktan sonra, Allah'ın ihsan etmiş olduğu neticeye razı olmaktır. Resul-i Ekrem Efendimizin buyurduğu gibi; **"Kanaat bitmez, tükenmez bir hazinedir."**

Kanaat, sebeplere teşebbüs ve müracaat açısından değil, neticeye razı olmakla olur. Bir insanın, kendisine verilmiş olan maddî ve manevî cihazları ve kabiliyetlerini inkişaf ettirmek noktasından çalışıp gayret göstermesi ya da zengin olmaya arzulu olması kanaatsizlik değildir. Ama Allah, sa'y u gayret gösterdiği halde hikmeti icabı o kimseye o istediği şeyi ya hiç vermez ya da az bir kısmını verir. O zaman tam teslimiyet ile kanaat etmek gerekir.

Şayet "**Benim hakkımdı, neden vermedi?..**" diye sızlanılırsa, bu kanaatsizlik olur. Bir hak dava etmek ve sanki onun hakkıymış gibi şikâyet tarzında itiraz etmek ve Allah'ın verdiğini beğenmemek gibi haller kanaatsizliktir, hakkına razı olmamaktır ve kaderi tenkittir.

Sebeplere tam riayet edip üzerine düşeni yaptıktan sonra neticeye razı olmak teslim ve tevekkülün, kanaat ve himmetin alametidir. Bunların zıddı ise hırs ve tembelliktir.

Kanaat, kismetine düşen hisseye razı olmaktır; çalışmayıp azla iktifa etmek kanaat değil, miskinliktir.

"Mevcuda iktifa, dûnhimmetliktir."(1)

Kanaatin zıddı hırstır. Çalışmalarının neticelerini kanaat, rıza ve memnuniyetle karşılayan insanlar, rızık taksimatından hisselerine düşenle kanaat eder, iktisad ederek harama girmekten ve başkalarına karşı zillete ve minnete düşmekten kurtulurlar.

Peygamber Efendimiz (asm.) hadislerinde kanâatin tükenmez bir hazine olduğunu, hırsın maddî ve manevî fakirlik getireceğini beyan buyurmuşlardır.

Kanaat ile iktisad birbirini tamamlar; birisi eksik olsa diğerrinin faydası ve kemali görülmez. **İnsan önce verilen rızka kanaat edecek, sonra bu rızkı iktisatlı bir şekilde sarf edecek.** Bu şekilde yapan insanın hayatı hem huzurlu hem bereketli

hem de minnetsiz geçer.

İktisad ise; verilen bu neticeyi yani ihsanı, yerinde ve israf etmeden kullanmaktır. Dikkat edilirse burada para miktarından mal çokluğu ya da azlığından bahsedilmiyor.

İnsanın elindeki mal, para, makam ve zenginlik gibi şeyler fanidir ve imtihan vesilesidir. Her an elinden kayıp gitmeye namzettirler. Ama imanın meyvesi olan **tevekkül**, **kanaat** ve **iktisad** gibi ulvî hasletler birer hazine gibidir. Bu üç haslet kimde varsa, o insan daima mes'ud, huzurlu ve zengindir.

Bu hasletlerden mahrum olan insan ne kadar mal ve servete sahip olursa olsun, başına her an bir iş ve bir musibet geleceğini o nimetlerin her an elinden çıkacağını düşünür, endişeye kapılır ve kalben huzursuz olur. Her hâdise karşısında korkar ve titrer. *"Acaba bu musibet bana dokunur mu?"* der hayatı kendine zehir eder. Bu bakımdan tevekkül, sonsuz bir servet ve en büyük zenginliktir.

Her an zillet ve fakirlik içine düşebilir. Herhangi bir kriz veya musibet malını ve mülkünü bir anda telef edebilir. Bu bakımdan asıl zengin, huzur ve saadet tevekkül, kanaat ve iktisattadır. Onları ne sel alır ne yel alır.

(1) bk. [Sünühat, İfade-i Meram.](#)